

Literatura – 6. třída

Bajky

Přečtěte si všechny přiložené bajky. Budu chtít, abyste věděli, o čem bajky jsou. Do sešitu ČJ - literatura si proveďte tento zápis:

Bajky

Bajka = veršované nebo prozaické vyprávění, které obsahuje ponaučení. Vystupují v nich zvířata (rostliny, věci), které mluví a jednají jako lidé (personifikace= zosobnění).

Nejstarší bajky pocházejí ze starověkého Řecka a z Indie.

Autoři:

Ezop (Řek)

Jean de La Fontaine [žán d la fontén] (Francouz)

Ivan Andrejevič Krylov (Rus)

Znamé bajky:

Liška a vrána

Lišák a hrozny

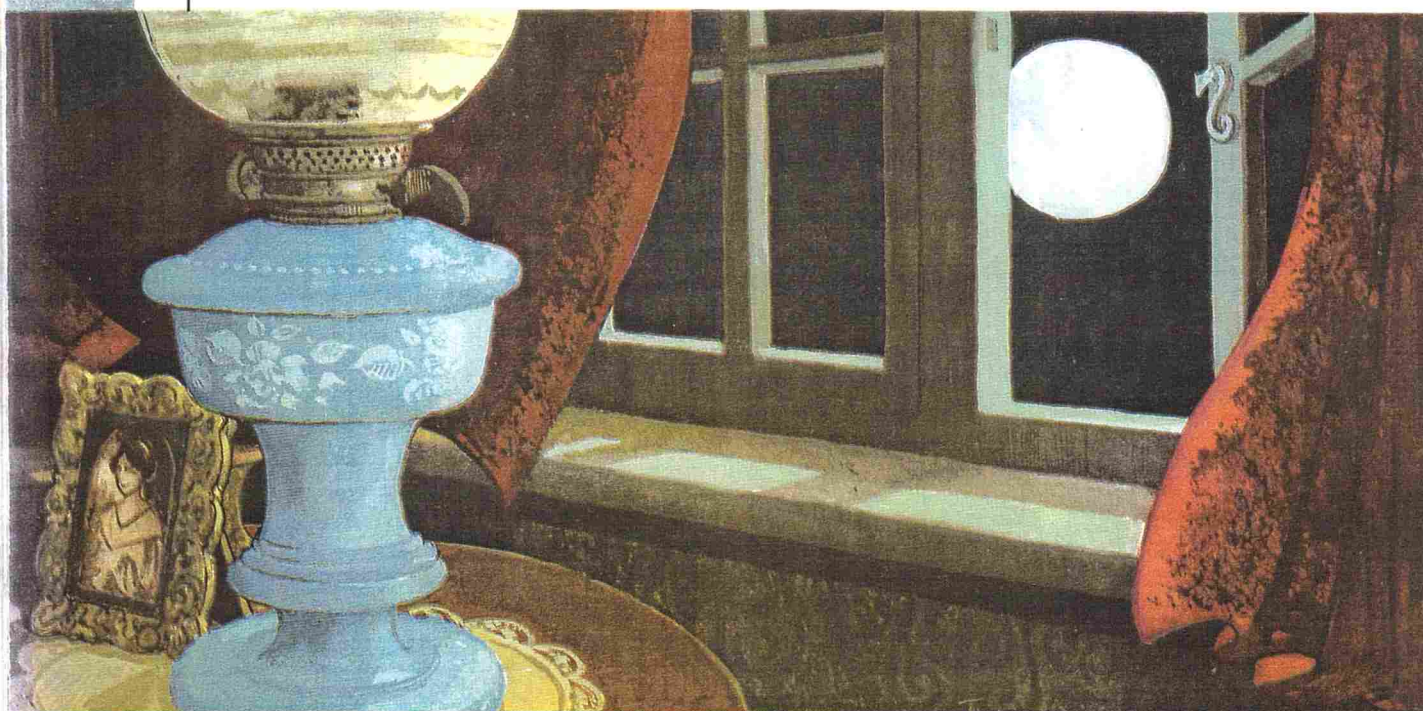
Liška a čáp

LAMPA

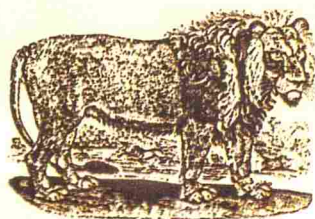
Lampa byla na sebe velmi pyšná. Byla leštěná a velmi krásná, plná oleje, a když ji rozžehli, jasně zářila a vrhala po pokoji jemné světlo.

„Jen se na mě podívejte,“ říkala pyšně. „Já jsem opravdu ta nejkrásnější lampa. Dávám tolik světla jako stříbrný měsíc na obloze. Svítím tak krásně jako luna a všechny hvězdy na nebi dohromady. A víc než to, věřím, že svítím tak jasně jako samo velké slunce.“

V tu chvíli vtrhl otevřeným oknem do pokoje velký poryv větru. Vítr byl tak silný, že světlo lampy úplně zhasil. Pokoj se ponořil do temnoty.

„Vidíš teď, jak jsi byla pošetilá?“ zeptal se majitel lampy, když ji znovu zapaloval. „Jak ses mohla srovnávat se sluncem, měsícem a hvězdami. Oni vyzařují své světlo na věky, zatímco tebe může sfouknout pouhý vítr!“

LEVA MYŠ

Lev byl hrdým a silným králem džungle. Jednoho dne, když spal, přeběhla mu po tváři malinká myška. Veliký lev se s řevem probral. Chytil myš jednou mocnou tlapou a pozvedl druhou, aby tvorečka, který ho obtěžoval, rozmačkal.

„Ach, prosím, mocný lve,“ pištěla myška. „Nezabíjej mě, prosím tě. Nech mě jít, odpusť mi. Jestli to uděláš, mohla bych ti jednou nějakým způsobem pomoci.“

Lva to velice pobavilo. Pomyšlení, že tak malý a vystrašený tvor, jako je myš, by mohl pomoci králi džungle, bylo natolik komické, že neměl srdce myšku zabít.

„Běž pryč,“ zavrčel, „než si to rozmyslím.“

O pár dní později přišla do džungle lovecká výprava. Rozhodli se, že se pokusí ulovit lva. Vylezli na dva stromy po obou stranách stezky a natáhli přes ni síť.

Lev přiklusal později. Jeden z lovců na něj síť hodil. Lev řval a vzpíral se, ale utéci nemohl.

Lovci se odešli najíst a nechali chyceného lva, neschopného pohybu, v síti. Lev řval o pomoc, ale jediný tvor v džungli, který se odvážil přijít blíž, byla malá myška.

„Ach, to jsi ty,“ povzdechl si lev. „Ty mi tady nemůžeš pomoci. Jsi moc malá.“

„Možná jsem malá,“ řekla myška, „ale mám ostré zuby a jsem ti zavázána.“

Pak myš začala hryzat síť. Zanedlouho udělala dost velkou díru, kterou lev prolezl a utekl do džungle.

Naučení

Někdy i slabý může pomoci silnému.

LIŠÁK A HROZNY

Lišák se ve zlatém slunečním svitu potuloval po polích. Svě špičaté uši měl ve střehu, věřil, aby zachytil jakékoliv nebezpečí. Byl to přece jen lišák a všichni lidé byli proti němu.

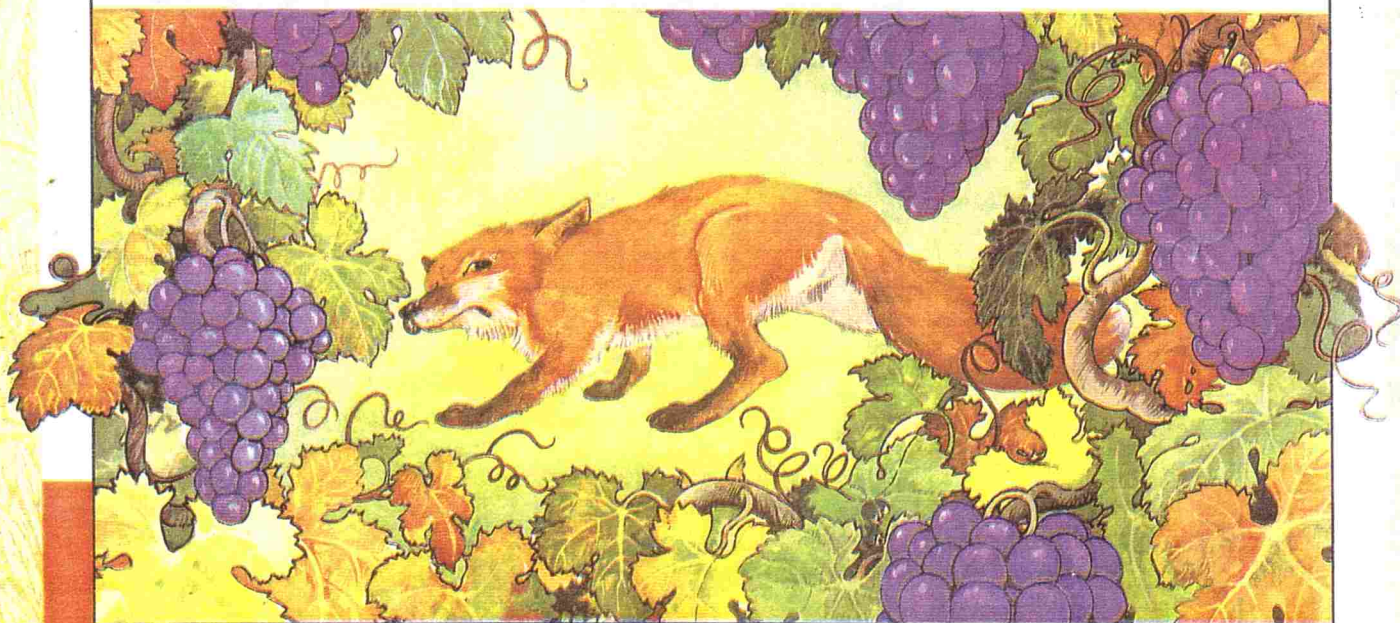
Na okraji vinohradu se zastavil. Tisíce zamotaných úponků révy obrůstaly vysoké dřevěné konstrukce. Z větviček visely velké šťavnaté hrozny.

„Než přijde vinař, něco ukradnu,“ rozhodl se lišák.

Přiblížil se a chňapl po nejbližším hroznu. Ten ale byl moc vysoko. Lišák vzteky zavrčel, couvl, vyskočil do vzduchu a chňapl svými velikými čelistmi.

Nepovedlo se to! Lišák zavyl vzteky a zkusil to opět. Více než hodinu běhal a skákal, skákal a běhal. Na žádný hrozen však nedosáhl.

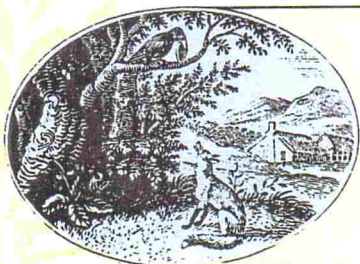
Nakonec se vzdal a odplížil se. „Já vlastně tyhle hrozny vůbec nepotřebuju,“ zabručel. „Jsou kyselé a k ničemu!“

Naučení

Kdo haní, rád by měl.

LIŠKA A VRÁNA

Liška se potulovala a marně hledala něco k snědku. Den byl dlouhý a ona byla velmi hladová.

„Nic jiného na světě bych nechtěla,“ říkala si toužebně, „než pěkný kousek sýra.“

Zrovna když jí tahle myšlenka táhla hlavou, pohlédla vzhůru do větví stromu, který mýjela. Ke svému úžasu uviděla černou vránu sedící na stromě. V zobáku měla kus sýra. Liška se chtivě olízla. Něco musela nějak udělat, aby ten sýr od ptáka dostala.

„Ach, vráno,“ řekla obdivně a rozplývala se jako máslo. „Jaký ty jsi krásný pták. Tvé peří je tak jemné a černé, tvůj zobák tak pěkně zakřivený. Jestliže je...“

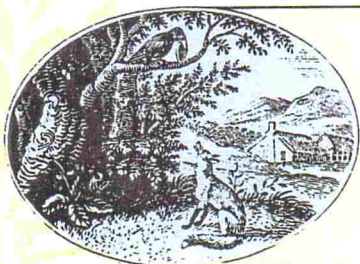
Liška se zarazila a zavrtěla pochybovačně hlavou. Vrána pohlédla dolů a očekávala, co liška řekne dál.

„Jestliže je,“ pokračovala liška, „tvůj hlas tak krásný jako tvůj zjev, mohla bys být královnou mezi ptáky.“

Velmi polichocení pták otevřel zobák a hlasitě zakrákal, aby ukázal, že umí zpívat. Jak to udělal, kus sýra spadl na zem. Liška ho sebrala a utekla s ním.

Naučení

Dej si pozor na lichotky, nemohou být míněny vážně.

LIŠKA A VRÁNA

Liška se potulovala a marně hledala něco k snědku. Den byl dlouhý a ona byla velmi hladová.

„Nic jiného na světě bych nechtěla,“ říkala si toužebně, „než pěkný kousek sýra.“

Zrovna když jí tahle myšlenka táhla hlavou, pohlédla vzhůru do větví stromu, který mījela. Ke svému úžasu uviděla černou vránu sedící na stromě. V zobáku měla kus sýra. Liška se chtivě olízla. Něco musela nějak udělat, aby ten sýr od ptáka dostala.

„Ach, vráno,“ řekla obdivně a rozplývala se jako máslo. „Jaký ty jsi krásný pták. Tvé peří je tak jemné a černé, tvůj zobák tak pěkně zakřivený. Jestliže je...“

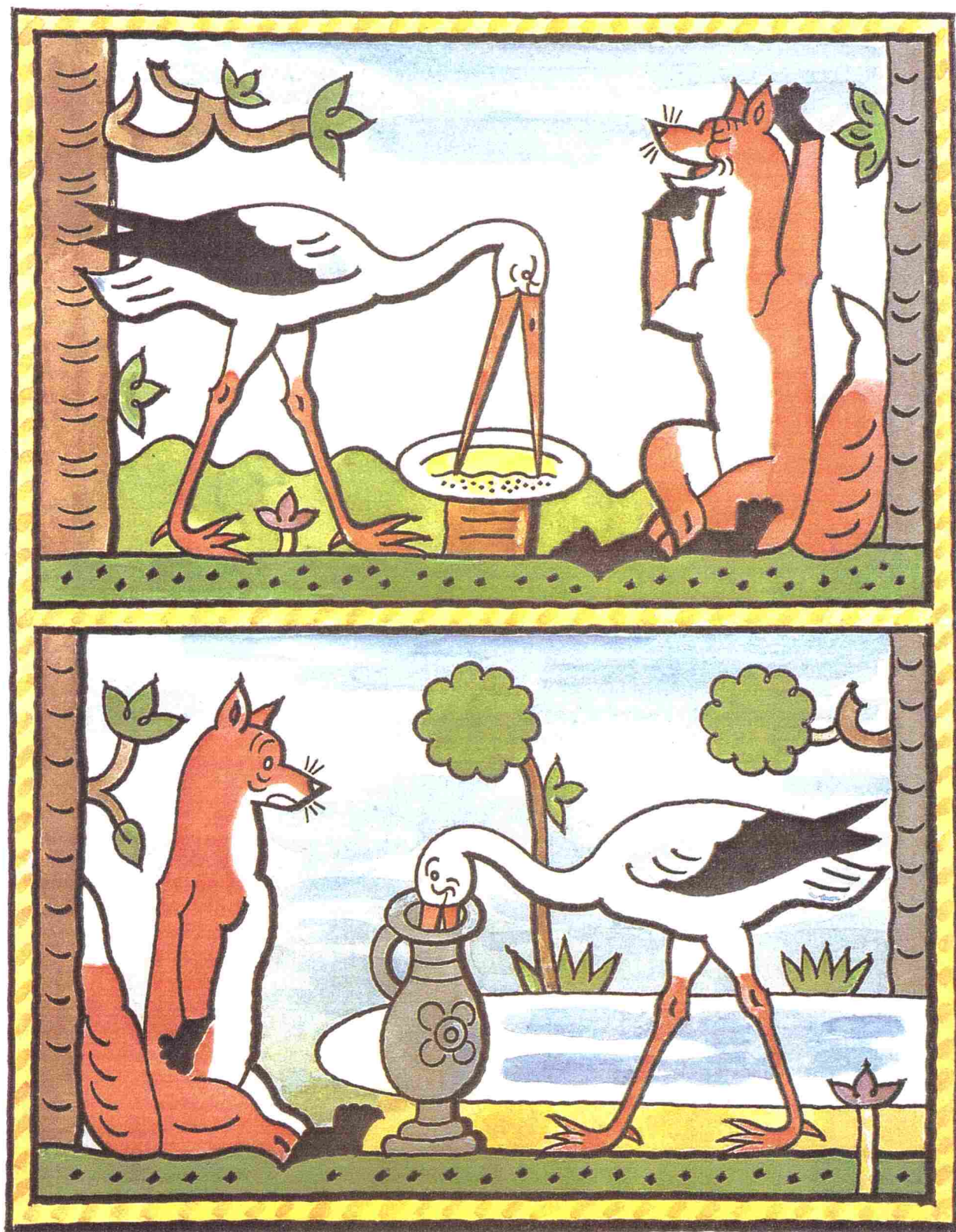
Liška se zarazila a zavrtěla pochybovačně hlavou. Vrána pohlédla dolů a očekávala, co liška řekne dál.

„Jestliže je,“ pokračovala liška, „tvůj hlas tak krásný jako tvůj zjev, mohla bys být královnou mezi ptáky.“

Velmi polichocený pták otevřel zobák a hlasitě zakrákal, aby ukázal, že umí zpívat. Jak to udělal, kus sýra spadl na zem. Liška ho sebrala a utekla s ním.

Naučení

Dej si pozor na lichotky, nemohou být míněny vážně.

O LIŠCE A ČÁPU

Zlomyslná liška pozvala čápa na hostinu. Když přišel, předložila mu na mělkém talíři řídkou kaši. Sama mohla jazykem kaši lízat, ale čáp nemohl do svého dlouhého zobáku nabrat, ani co by se za nehet vešlo. A tak čáp odešel domů z hostiny hladový.

Po několika dnech pozval zase čáp lišku na večeři a postavil před ni vysoký a úzký džbán s vybranou krmí. Sám také se dal hned do jídla, svým dlouhým zobanem vytahoval pohodlně ze džbánu pochoutky a stále pobízel lišku, aby také jedla.

Liška dobře porozuměla čáповě lsti. Tu čáp k zahanbené lišce pravil: „Jako ty jsi mně předložila svůj pokrm, tak i já jsem ti učinil na oplátku. Nelíbí-li se ti to, odpusť mi to, neboť jsme vyrovnáni.“